

Asia: VN/18255/2021

Julkisyhteisön vahingonkorvausvastuuta koskevan lainsäädännön uudistamista koskeva työryhmämietintö

Ehdotusta koskevat yleiset huomiot

Voitte tähän lausua yleisesti ehdotettujen säännösten sisällöstä.

Oikeusministeriö on pyytänyt korkeimmalta hallinto-oikeudelta lausuntoa julkisyhteisön vahingonkorvausvastuuta koskevan lainsäädännön uudistamista koskevasta työryhmämietinnöstä (Oikeusministeriön julkaisuja, mietintöjä ja lausuntoja 2023:4).

Korkein hallinto-oikeus tarkastelee mietintöön sisältyviä alustavia ehdotuksia tässä vaiheessa ainoastaan yleisellä tasolla. Korkein hallinto-oikeus toteaa tämä lähtökohta huomioon ottaen lausuntonaan seuraavaa:

1 Yleistä

Korkein hallinto-oikeus pitää hyvänä, että työryhmä on arvioinut vahingonkorvauslain julkisyhteisön vahingonkorvausvastuuta koskevien säännösten uudistamistarpeita. Nämä säännökset ovat olleet voimassa pitkään muuttamattomina. Sääntelyn ajantasaistaminen samoin kuin perus- ja ihmisoikeuksien toteutumisen edistäminen ovat kannatettavia tavoitteita.

Korkein hallinto-oikeus kuitenkin toteaa, että työryhmän mietintö ei anna riittävää pohjaa sääntelyn uudistamiselle. Mietinnön näkökulma on liian yksipuolinen. Julkisyhteisön korvausvastuu on periaatteellisesti merkittävä ja monitahoinen kysymys, jota ei tulisi tarkastella keskittyen lähinnä vain vahingonkorvausoikeuden kehittöön. Huomioon tulee ottaa julkisen hallinnon toiminnan tuomioistuINVALVONNAN ja myös muun lainmukaisuuden valvonnan kokonaisuus.

Suomessa viranomaisten toiminnan lainmukaisuutta sekä perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista yksittäisessä hallintoasiassa turvaa ennen kaikkea hallinto-oikeudellinen muutoksenhakujärjestelmä. Muutoksenhaku hallintotuomioistuimeen on ensisijainen keino puuttua perus- ja ihmisoikeuksia

loukkaavaan tai muutoin lainvastaiseen viranomaisen päätökseen. Muutoksenhaun myötä lainvastainen tilanne saadaan korjattua ja loukkauksen jatkuminen estettyä, vaikka hallintolainkäytön ja hallinnon rajapinnassa voikin syntyä viivettä, koska asianomaiselle myönteinen tuomioistuinpäätös merkitsee useimmiten asian käsittelyn palauttamista viranomaiselle esimerkiksi haetun edun myöntämiseksi. Kysymys on lainmukaisen toiminnan sekä perus- ja ihmisoikeuksien toteutumisesta käytännössä. Toteutuneen loukkauksen jälkikäteinen korvaaminen rahalla on ainoastaan toissijainen ja täydentävä oikeussuojakeino.

Vastaavasti jos tosiasiallisessa hallintotoiminnassa (esimerkiksi terveydenhuolto) menetellään lainvastaisesti ja yksilön lakiin perustuvat julkisoikeudelliset oikeudet jäävät tämän takia toteutumatta, hallintotuomioistuin voi käsitellä asiaa hallintoriita-asiana. Korjauksen tilanteeseen voi tämän tapaisissa tilanteissa saada myös kantelemalla niin viranomaiselle itselleen kuin valvontaviranomaisille tai ylimmille laillisuusvalvojille.

Mietinnössä on ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön pohjalta todettu (s. 48), että ihmisoikeuksien osalta käytettävissä olevan oikeussuojakeinon tulee ensisijaisesti olla preventiivinen eli loukkauksen tai sen jatkumisen estävä. Mietinnössä näiden preventiivisten keinojen – jotka Suomessa turvaa ensisijaisesti hallinto-oikeudellinen oikeussuojajärjestelmä – suhdetta esitettyihin muutoksiin ei kuitenkaan ole juuri käsitelty.

Mietinnöstä syntyy paikoin vaikutelma siitä, että vahingonkorvausta pidettäisiin hallinto-oikeudelliseen muutoksenhakujärjestelmään nähden ensisijaisena oikeussuojakeinona. Esimerkiksi nykytilan arviointia koskevassa jaksossa (jakso 2.4) todetaan, että ”vahingonkorvaus on yleinen ja keskeinen keino hyvittää perus- ja ihmisoikeuden loukkaus” (s. 96), ja muutoksenhakujärjestelmää käsitellään lähinnä seikkana, joka ilmentää yleistä vahingon minimoimisen periaatetta (s. 91–92).

Korkein hallinto-oikeus korostaa, että julkisyhteisön korvausvastuun uudistamistyössä olisi olennaista analysoida, mitkä ovat ne käytännön tilanteet, joissa perus- ja ihmisoikeusloukkauksen tai viranomaisen muutoin lainvastaisen päätöksen vaikutuksia ei vahingonkäräjistä riippumattomista syistä kyetä korjaamaan hallinto-oikeudellisessa muutoksenhakujärjestelmässä. Oikeudenloukkausten hyvittäminen rahalla tulisi rajata tällaisiin tilanteisiin. On vaikea nähdä, miksi rahallista korvausta tulisi voida vaatia viranomaisen päätöksen väitetyn lainvastaisuuden perusteella myös esimerkiksi sellaisessa tilanteessa, jossa viranomaisen päätöksen lainmukaisuus on hallintotuomioistuimessa jo nimenomaisesti tutkittu ja ratkaistu.

Julkisyhteisön vahingonkorvausvastuuta koskevaa sääntelyä ei tule uudistaa siten, että yleisistä tuomioistuimista muodostuisi hallinto-oikeudellisen muutoksenhakujärjestelmän korvike tai jatke. Oikeudenkäytön toimivuutta ei edistä se, että hallintopäätöksen lainmukaisuus tutkitaan ensin hallintotuomioistuimessa ja tämän jälkeen – vaikka päätös olisi hallintolainkäytössä todettu lainmukaiseksi – voidaan käynnistää uusi oikeudenkäynti yleisessä tuomioistuimessa siitä, onko päätös myös ”vahingonkorvausoikeudellisesti” lainmukainen.

Korkein hallinto-oikeus kiinnittää huomiota myös siihen, että korvausvaatimusten käsittelyn osalta mietinnössä on tunnistettu yleisten tuomioistuinten ja hallintotuomioistuinten toimivallan jakoon liittyvien kysymysten monitahoisuus (s. 20–21). Tästä huolimatta mietinnössä pidetään varsin ongelmattomana sitä, että yleiset tuomioistuimet voisivat yleisesti tutkia hallintotuomioistuinten ja hallintoviranomaisten päätösten lainmukaisuutta vahingonkorvausoikeudenkäynneissä.

Korkein hallinto-oikeus katsoo, että julkisyhteisön korvausvastuuseen liittyviä seikkoja on mietinnössä arvioitu liian yksipuolisesti. Korvausvastuuta koskevan sääntelyn uudistaminen edellyttää olennaisesti kattavampaa analyysia, jossa otetaan asianmukaisesti huomioon muun ohella julkisen hallinnon toiminnan tuomioistuinvalvonnan ja muun lainmukaisuuden valvonnan kokonaisuus.

2 Kannekielto

Mietinnössä ehdotetaan luovuttavaksi vahingonkorvauslain 3 luvun 5 §:ssä säädetystä ns. kannekiellosta. Korkein hallinto-oikeus tarkastelee ehdotusta lähinnä tuomioistuinten päätösten osalta.

Kannekiellon tarkoituksena on ollut suojata oikeusastejärjestystä ja estää se, että alempi tuomioistuin joutuisi tutkimaan ylemmän tuomioistuimen päätöksen oikeellisuuden. Kiellolla on myös voitu varmistaa se, että hallintoviranomaisten ratkaisujen oikeellisuus tutkitaan ensisijaisesti hallintolainkäytön järjestyksessä (mietintö s. 93).

Korkein hallinto-oikeus toteaa, että kaikki nämä perusteet kannekiellolle ovat edelleen ajankohtaisia ja puoltavat kiellon säilyttämistä laissa. Mietinnössä esitetyt perustelut kannekiellon poistamiselle eivät puolla sitä ehdotettua lopputulosta, että kiellosta luovuttaisiin tuomioistuinten osalta kokonaan. Mietinnössä esitetyt perustelut puoltavat lähinnä sitä, että kannekieltoa koskevan säännöksen osin vanhentunut sanamuoto päivitetään ajan tasalle. Lisäksi voi olla aiheellista pohtia, olisiko säännöstä ajantasaistettava myös niin, että siinä otetaan huomioon esimerkiksi unionin oikeuden rikkomiseen perustuvaa jäsenvaltion korvausvastuuta koskevasta unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä johtuvat vaatimukset.

Korkein hallinto-oikeus kiinnittää tältä osin huomiota myös siihen, että mietinnön mukaan Ruotsissa kannekiellon tarpeellisuudesta on hiljattain keskusteltu. Ruotsissa on kuitenkin todettu, että ”kannekiellon poistaminen edellyttäisi laajaa ja periaatteellista analyysia” (mietintö s. 140). On vaikea nähdä, miksi Suomessa kannekiellosta voitaisiin luopua ilman tällaista analyysia.

Korkein hallinto-oikeus katsoo, että kannekiellosta luopumiselle tuomioistuinten päätösten osalta ei ole esitetty mietinnössä riittäviä perusteita. Kaikki kannekiellon säätämiseen alun perin johtaneet perusteet ovat edelleen ajankohtaisia. Kiellon sanamuotoa on kuitenkin aiheellista ajantasaistaa.

3 Perus- ja ihmisoikeuksien loukkauksen hyvittäminen

Mietinnössä ehdotetaan, että vahingonkorvauslain 3 lukuun lisättäisiin uusi 7 §, jossa säädettäisiin perustuslaissa turvatus perusoikeuden ja Suomea sitovassa kansainvälisessä ihmisoikeussopimuksessa turvatus ihmisoikeuden loukkauksen hyvittämisestä.

Korkein hallinto-oikeus toteaa, että tavoite edistää perus- ja ihmisoikeuksien loukkauksen aiempaa kattavampaa hyvittämistä on sinänsä kannatettava. Mietintöön sisältyvä ehdotus perustuu kuitenkin liian yksipuoliseen tarkasteluun. Voidaan myös kysyä, onko vahingonkorvauslaki ylipäättään oikea tai ainoa sääntelyinstrumentti asianmukaiselle hyvittämiselle. Korkein hallinto-oikeus viittaa edellä jaksossa 1 todettuun ja toteaa tätä täydentävästi vielä seuraavaa.

Ehdotettua säännöstä on mietinnössä tarkasteltu ja perusteltu lähinnä yksilöiden perus- ja ihmisoikeuksien toteutumisen näkökulmasta. Ehdotusta tulisi kuitenkin tarkastella myös esimerkiksi siltä kannalta, millaisia laajempia vaikutuksia sillä voisi olla julkisen hallinnon toimintaan ja miten mahdollisiin epäkohtiin ja laatuongelmiin julkisen hallinnon toiminnassa pyritään saamaan korjausta.

Ehdotettu säännös olisi omiaan siirtämään painopistettä perus- ja ihmisoikeusnormien tarkemman sisällön määrittämisessä lainsäätäjältä ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimelta yleisten tuomioistuinten suuntaan niiden käsitellessä vahingonkorvausasioita. Mietinnössä tuodaan tältä osin melko vahvasti esille myös yksittäisten tuomareiden rooli perus- ja ihmisoikeuksien kehittämisessä sekä varsin pitkälle meneviä käsityksiä eri kansainvälisiin sopimuksiin perustuvien valvontaelinten kannanottojen merkityksestä kansallisessa ratkaisutoiminnassa (esimerkiksi s. 169).

Hallintotoiminnassa eri aloilla (esimerkiksi sosiaalitoimi, terveydenhuolto, koulutus) samoin kuin hallinnon asiakkaiden kohtaamisessa kaikilla hallinnon aloilla esiintyy varmasti erilaisia laatuongelmia ja kehittämiskohteita. Ehdotetun kaltainen yleinen korvaussääntely yhdessä avoimien perusoikeussäännösten ja ihmisoikeusmääräysten kanssa olisi omiaan johtamaan siihen, että mitä erilaisimpia ristiriitatilanteita pyrittäisiin jäsentämään juuri perus- ja ihmisoikeusloukkauksina. Julkisen hallintotoiminnan lainmukaisuuden ja yleisen valvonnan tehtäviä saattaisi siirtyä hallintotuomioistuimilta, hallinnonalojen erityisiltä valvontaviranomaisilta (aluehallintovirastot, Valvira jne.) ja ylimmiltä laillisuusvalvojilta yleisille tuomioistuimille vahingonkorvausoikeudenkäynteihin, mitä ei voida pitää hyvänä tai toivottavana kehityksenä.

Korkein hallinto-oikeus kiinnittää tältä osin huomiota myös siihen, että mietintöön sisältyvän kansainvälisen vertailun perusteella ehdotetun kaltaiset säännökset eivät ole verrokkimaissa

laajemmin käytössä. Mietinnössä viitataan tältäkin osin Ruotsin melko tuoreeseen lainsäädäntöön. Ruotsissa sääntely koskee kuitenkin ihmisoikeuksien osalta vain Euroopan neuvoston ihmisoikeussopimukseen (lisäpöytäkirjoineen) perustuvia ihmisoikeuksia. Kuten mietinnöstäkin ilmenee (esim. s. 51), ihmisoikeustuomioistuimen ratkaisukäytännöllä on oikeudellisesti erilainen sitovuus kuin eräiden muiden valvontaelinten kannanotoilla.

Korkein hallinto-oikeus katsoo, että perus- ja ihmisoikeuksien loukkauksen aiempaa kattavampaa hyvittämistä on aiheellista selvittää edelleen. Selvityksessä tulee ottaa asianmukaisesti huomioon muun ohella julkisen hallinnon toiminnan lainmukaisuuden valvonnan kokonaisuus.

4 Eräitä muita näkökohtia

4.1 Korvausvaatimusten käsittely hallintoprosessissa

Mietinnössä on viitattu kysymykseen korvausvaatimusten käsittelystä hallintoprosessissa (s. 20–21). Työryhmä on katsonut, että sen tehtävänä ei ole sen arviointi, tulisiko julkisyhteisöön kohdistuvien korvausvaatimusten käsittelyä uudistaa eri tuomioistuinlinjojen kesken. Tässä yhteydessä on otettu esille myös julkisyhteisöjen tekemiin sopimuksiin liittyvät korvausvaatimukset ja muut vaatimukset. Lisäksi viitataan siihen, että korvausvaatimuksia, jotka ovat perustuneet Euroopan unionin oikeuden rikkomiseen, on käsitelty niin yleisissä tuomioistuimissa kuin hallintolainkäytössäkin.

Korkein hallinto-oikeus toteaa, ettei sen toiminnassa ole viime vuosina ilmennyt erityisiä tarpeita lähteä laajemmin selvittämään yleisen lainkäytön ja hallintolainkäytön välistä toimivaltajakoa julkisyhteisöihin kohdistuvien korvausvaatimusten käsittelystä. Siltä osin kuin kysymys on hallintosopimukseen perustuvista vaatimuksista, mukaan lukien hallintosopimukseen perustuvasta rikkomusvastuusta, toimivalta kuuluu korkeimman hallinto-oikeuden käsityksen mukaan hallintotuomioistuimille oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 20 §:n 1 momentin 4 kohdan perusteella. Korkein oikeus on käsitellyt tätä kysymystä ennakkopäätöksessään KKO 2022:42. Toimivaltajakoa erityisesti maankäyttösopimukseen liittyen on puolestaan käsitelty esimerkiksi korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjaratkaisussa KHO 2016:52.

Korkein hallinto-oikeus ei näe myöskään tarvetta lähteä muuttamaan Suomen oikeusjärjestyksessä vakiintunutta toimivaltajakoa, jonka mukaan yleiset tuomioistuimet ovat toimivaltaisia käsittelemään myös julkisoikeudellisten oikeushenkilöiden yksityisoikeudellisia oikeustoimia koskevat riitaisuudet.

Korkein hallinto-oikeus pitää kuitenkin epätydyttävänä sitä, että toimivaltajakoa yleisen lainkäytön ja hallintolainkäytön välillä voidaan mietinnössä todetuin tavoin pitää jossakin määrin epäselvänä unionin oikeuteen perustuvan vahingonkorvausvastuun osalta. Tämä epäselvyys olisi syytä korjata lainsäädännöllä, mikä olisi korkeimman hallinto-oikeuden käsityksen mukaan toteutettavissa esillä olevan lainsäädäntöhankkeen yhteydessä. Toimivalta on tältä osin osoitettavissa yleisille tuomioistuimille.

4.2 Julkisen vallan käytön käsitteestä ja sen sukulaiskäsitteistä

Mietinnössä on tuotu yhtäältä esille, että julkinen valta olisi käsitteenä vakiintunut, mutta toisaalta mietinnössä on esitelty laajasti korkeimman oikeuden oikeuskäytäntöä, jossa käsitettä on tulkittu vahingonkorvauslain kontekstissa. Mietinnössä on esillä myös julkisen hallintotehtävän ja julkisen tehtävän käsitteisiin liittyvää lainvalmisteluaineistoa sekä tuomioistuinten ja laillisuusvalvojen ratkaisukäytäntöä. Ehdotetuissa säännöksissä on julkisen vallan käytön käsitteen lisäksi otettu käyttöön myös julkisen hallintotehtävän käsite.

Korkein hallinto-oikeus toteaa, että julkisen vallan käytön käsitettä ja sen sukulaiskäsitteitä käytettäessä ei ole kaikilta osin otettu riittävästi huomioon käsitteiden erilaisia käyttöyhteyksiä esimerkiksi yhtäältä vahingonkorvauslakiin ja toisaalta perustuslain 124 §:ään liittyen. Käsitteiden käytössä vaikuttaisi siten olevan sen tapaisia pulmia, joita on esillä korkeimman oikeuden ennakkopäätöksessä KKO 2022:21.

4.3 Julkisyhteisön vastuu muun kuin viranomaisen aiheuttamasta vahingosta

Mietinnössä ehdotetaan, että valtiolle tai muulle julkisyhteisölle säädettäisiin toissijainen vahingonkorvausvastuu niitä tilanteita silmällä pitäen, joissa vahinko on aiheutunut yksityisen yhteisön käyttäessä lain perusteella julkista valtaa. Korvausvelvollisuus käsittäisi myös puhtaat varallisuusvahingot. Mietinnön mukaan (s. 91) vastuu ulottuisi julkisen vallan käyttöön, ei sen sijaan julkisten hallintotehtävien hoitamiseen tätä laajemmin. Edelleen viitataan siihen, että käsitteenä julkisen vallan käyttö olisi varsin vakiintunut ja että toissijaisen vastuun laajuus olisi siten ennakoitavissa.

Korkein hallinto-oikeus viittaa julkisen vallan käytön käsitteen vakiintuneisuuden osalta siihen, mitä julkisen vallan käytön käsitteestä ja sen sukulaiskäsitteistä on edellä todettu. Luonnostellun kaltainen sääntely (VahKorvL 3:2) voisi aiheuttaa erityisen hankalia tulkintakysymyksiä, kun vahingonkorvauslakiin otettaisiin julkisen vallan käytön käsitteen rinnalle julkisen hallintotehtävän käsite, ehkä ymmärtäen julkisen vallan käyttö tässä toisin kuin se on vahingonkorvauslain soveltamiskäytännössä aiemmin ymmärretty. Luonnosteltu sääntely ei vaikuta pulmattomalta myöskään siltä osin, ettei siitä selvästi ilmene tarkoitettu julkisyhteisön vastuun toissijaisuus.

Mietinnön mukaan toissijaisen vastuun laajuus, kun se rajoitettaisiin vain julkisen vallan käyttöön, olisi ennakoitavissa (s. 91). Ennakointi näyttäisi mietinnössä kuitenkin jääneen hyvin ylimalkaiseksi (s. 122). Voidaan myös kysyä, voiko ehdotuksen tarkoituksena olla se, että valtiolle säädettäisiin viimekätinen, myös puhtaan taloudellisen vastuun kattava vahingonkorvausvastuu kaikesta sellaisesta julkisen vallan käytöstä eri yhteyksissä luonnehditusta toiminnasta, jota lainsäädännön perusteella tästä luonnehdinnasta huolimatta yksityisetkin toimijat voivat harjoittaa. Jos toissijaista vastuuta koskeva ehdotus etenee jatkovalmisteluun, perustellulta vaikuttaisi tarkastella vastuun laajuutta myös tältä kannalta: miten sääntely suhteutuisi esimerkiksi yksityisten yritysten toimintaan lakisääteisen vakuutusturvan, teknisen tarkastustoiminnan tai pysäköinninvalvonnan yhteydessä.

4.4 Vapaudenmenetysten ja -rajoitusten korvaaminen

Mietinnössä on tarkasteltu rikosperusteisten vapaudenmenetysten ja -rajoitusten ohella myös sitä, onko ankara vastuu perusteltua ulottaa myös muuhun lainsäädäntöön perustuviin vapaudenmenetyksiin. Mietinnössä päädytään johtopäätökseen, että monet syyt puoltavat sitä, että valtion velvollisuudesta suorittaa korvausta erilaisista vapaudenmenetyksistä ja muista valtion pakkovaltaan kuuluvista pakkotoimista säädettäisiin yksi yhtenäinen, ankaran vastuun periaatteiden mukainen laki. Mietinnön mukaan tämä mahdollistaisi korvauserusteiden johdonmukaisen ja selkeän sääntelyn (s. 113 ja 114).

Ihmisoikeussopimuksen 5 artiklan mukaan henkilöltä voidaan riistää hänen henkilökohtainen vapautensa vain lain nojalla ja lain määräämässä järjestyksessä artiklan 1 kappaleen kohdissa a–f tyhjentävästi määritellyissä tilanteissa. Lisäksi vapaudenriistolla tulee olla 5.1 artiklassa mainittu tarkoitus.

Hallintotuomioistuimissa sovellettavat keskeiset vapaudenmenetystä tai -rajoitusta koskevat säännökset sisältyvät mielenterveyslakiin (1116/1990), kehitysvammaisten erityishuollosta annettuun lakiin (519/1977), päihdehuoltolakiin (41/1986) ja tartuntatautilakiin (1227/2016). Lastensuojelulakiin (417/2007) sisältyvät säännökset huostaanotosta eivät itsessään merkitse vapaudenmenetystä. Laitoshuoltona toteuttavassa sijaishuollossa eräät rajoitukset, kuten lapsen eristäminen ja poistumiskielto, voivat sinänsä tarkoittaa vapaudenmenetystä.

Mietinnössä ehdotetun uuden lain (laki vapaudenmenetyksistä ja muista pakkotoimista suoritettavista korvauksista) mukaan sillä, joka on menettänyt muussa kuin rikosoikeudellisessa menettelyssä vapautensa tai jonka vapautta on muuten rajoitettu, olisi oikeus saada siitä valtiolta korvaus, jos vapaudenmenetykseen tai -rajoitukseen ei ole ollut laillisia edellytyksiä tai ilmenee muu seikka, joka selvästi osoittaa, että vapauden menettäminen tai rajoituksen aiheuttaneeseen päätökseen tai toimenpiteeseen ei ole ollut aihetta (s. 222). Korvauksesta päättäisi hallintomenettelyssä Valtiokonttori ja päätökseen tyytymätön voisi nostaa kanteen valtiota vastaan käräjäoikeudessa riita-asioista säädetyssä järjestyksessä (s. 224).

Korkein hallinto-oikeus katsoo, että hallinto-oikeudellisten vapaudenmenetysten ja rajoitusten erityislaatuisuus suhteessa rikosoikeudellisiin vapaudenmenetyksiin ja rajoituksiin ei sinänsä ole este tarkastella näiden menetysten ja rajoitusten lainvastaisuudesta johtuvia mahdollisia korvaustarpeita ja sitä, miten nämä korvaustarpeet ovat ratkaistavissa lainsäädännöllisesti tehokkaalla tavalla, joka ei kuormita aiheettomasti korvauksen hakijoita eikä myöskään viranomaiskoneistoa. Kuten mietinnössä (s. 62) on sinänsä aivan oikein todettu, yksinomaan se seikka, että esimerkiksi tahdonvastaista hoitoa koskeva päätös kumotaan, ei merkitse, että vapaudenmenetykselle ei olisi alun perin voinut olla lainmukaista perustetta.

Korkein hallinto-oikeus katsoo, että kysymys niin sanottujen hallinto-oikeudellisten vapaudenriistojen korvaamisesta tulee selvittää osana edellä tarkoitettua laajempaa julkisen vallan käytön kokonaisuutta. Edellytyksiä ehdotetun kaltaisen, rikosoikeudellisten vapaudenriistojen kanssa yhtenäisen korvauslain säätämiseksi ei tässä vaiheessa ole.

Lausunnon ovat valmistelleet oikeusneuvokset Eija Siitari, Outi Suviranta ja Toni Kaarresalo, ja sitä on käsitelty korkeimman hallinto-oikeuden kansliaistunnossa.

Presidentti Kari Kuusiniemi

Kansliapäällikkö Emil Waris

Ehdotuksen vaikutukset

Voitte tähän lausua yleisesti ehdotettujen säännösten vaikutuksista, niiden merkittävydestä ja mahdollisista haitallisten vaikutusten lieventämismahdollisuuksista. Erityisesti teitä pyydetään lausumaan niistä mahdollisista vaikutuksista, joita ei ole esityksessä otettu huomioon.

-

Vahingonkorvauslain muutosehdotukset

Voitte tähän kirjoittaa yleiset huomionne vahingonkorvauslakiin ehdotetuista muutoksista.

-

Julkisyhteisön julkisen vallan käytöllä aiheuttaman vahingon korvaaminen (1. lakiehdotuksen 3 luvun 2 §:n 1 momentti)

-

Muun yhteisön julkisen vallan käytöllä aiheuttaman vahingon korvaaminen (1. lakiehdotuksen 3 luvun 2 §:n 2 momentti)

-

Muutoksenhakua koskevan vaatimuksen lieventäminen (1. lakiehdotuksen 3 luvun 4 §)

-

Kannekiellon kumoaminen (voimassa olevan lain 3 luvun 5 §)

-

Viranomaisen virheellisestä informaatiosta aiheutuneen puhtaan varallisuusvahingon korvaaminen (1. lakiehdotuksen 3 luvun 3 §)

-

Perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien loukkauksen hyvittäminen (1. lakiehdotuksen 3 luvun 7 §)

-

Vahingonkorvauslain 4 luvun 2 §:ää ja 7 luvun 1 §:ää koskevat muutosehdotukset.

-

Laki vapaudenmenetyksistä ja muista pakkotoimista suoritettavista korvauksista

Voitte tähän kirjoittaa yleiset huomionne ehdotetusta laista.

-

Voitte tähän kirjoittaa pykäläkohtaiset huomionne.

-

Laki pakkokeinolain muuttamisesta

Voitte tähän kirjoittaa huomionne ehdotetusta laista.

-

Laki valtion vahingonkorvaustoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Voitte tähän kirjoittaa huomionne ehdotetusta laista.

-

Laki poliisilain muuttamisesta

Voitte tähän kirjoittaa yleiset huomionne ehdotetusta laista.

-

Voitte tähän kirjoittaa pykäläkohtaiset huomionne.

-

Laki rajavartiolain muuttamisesta

Voitte tähän kirjoittaa huomionne ehdotetusta laista.

-

Laki poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain muuttamisesta

Voitte tähän kirjoittaa huomionne ehdotetusta laista.

-

Laki Puolustusvoimien virka-avusta poliisille annetun lain 16 §:n muuttamisesta

Voitte tähän kirjoittaa huomionne ehdotetusta laista.

-

Waris Emil
Korkein hallinto-oikeus